

vening, separate. -3. seated in the heart, an epithet of जीव.

अंतरतः *ind.* 1 In the interior; internally, between or betwixt. -2 Within (prep. with gen.).

अंतरतम *a.* Nearest, internal, most immediate, most intimate or related, like, analogous. -**मः** A letter of the same class; for ex. see under अंतर *a.*

अंतरीय [अंतरे भवं छ] An under garment; अतिश्लिष्टचीनांशुकांतरीय Dk. 69; संजज्ञे युक्तमिवांतरीयमूर्ध्वः Ki. 7.14; 9. 48; नामौ धृतं च यद्वस्त्रमाच्छादयति जानुनी । अंतरीयं प्रशस्तं तदच्छिन्नमुभयांतयोः ॥

अंतरे Between, amidst, amongst &c.; see अंतर (1).

अंतर्य *a.* Interior, internal; being within, in the middle.

अंतरयति Den. P. 1 To cause to intervene, divert, put off; सर्वमेवाव्यंतरयति K. 338; भवतु तावदंतरयामि U. 6 well, I shall change the topic, divert the course of conversation. -2 To oppose prevent; नैनमपकारादंतरयति K. 243. -3 To remove (to a distance), push after; भुवो बलैरंतरयामि बभूविरे Si. 12. 29; सर्वानंतरयानंतरयन् K. 161; जलांतराणीव महार्णावीषः शब्दांतराण्यंतरयांचकार Si. 3. 24 drowned.

अंतरा *ind.* (fr. अंतर) 1 (Used adverbially) (a) In the interior, inside, within, inwardly; भवद्विरंतरा प्रोत्साह्य कोपितो वृषलः Mu. 3 inwardly, secretly. (b) In the middle, between; त्रिशंकुरिवांतरा तिष्ठ S. 2 stay between the two or in the mid-air; नैनमंतरा प्रतिबन्धीत S. 6 do not interrupt him (in the middle); अक्षेत्रे बीजमुत्सृष्टमंतरैव विनश्यति Ms. 10. 71 therein; पशुमंडूकमाज्जरभसर्पनकुलाशुभिः । अंतरा गमने 4. 126; अंतरा शकलीकृतः R. 15. 20; लाटी तु रीतिवैदर्भीपांचाल्योरंतरा स्थिता S. D. 629; *रा स्था to oppose, to stand to oppose; तत्र यद्यंतरा मृत्युर्यदि सैत्रा दिवौकसः । त्थास्यति तानपि रणे काकुत्स्थो विहनिष्यति ॥ Rām. (c) On the way, en route, midway; विलंबेयां च मांतरा Mv. 7 28; अंतरा चारणेभ्यस्त्वदीयं जयोदाहरणं श्रुत्वा त्वामिहस्थमुपागताः V. 1; अंतरा दृष्टा देवी S. 6; अंतरोपलभ्य Dk. 52; K. 267, 304-5; कुमारो ममाप्यतिकमुपागच्छन्नंतरा स्वदीयेनांतपालेन अवस्केय गृहीतः M. 1, Y. 2. 107. (d) In the neighbourhood, near, at hand; approaching, resembling; न द्रक्ष्यामः पुनर्जातु धार्मिकं राममंतरा Rām. approaching or resembling Rāma. (e) Nearly,

almost. (f) In the mean time; नाद्याच्चैव तथांतरा Ms. 2. 56; Y. 3. 20. (g) At intervals, here and there, now and then, for sometime, now-and-then (when repeated); अंतरापितुसक्तमंतरा मातुसंबद्धमंतरा शुक्रनासमयं कुर्वन्नालापं K. 118; अंतरांतरा निपतित here and there, at intervals; 121, 127; प्रजानुरागहेतोश्चांतरांतरा दर्शनं ददौ 58, Dk. 49. -2 (Used as a preposition with acc. P. II. 3. 4.) (a) Between; पंचालास्त इमे...कलि-दतयां त्रिष्रोतसं चांतरा B. R. 10. 86; यदंतरा पितरं मातरं च Bri. Ar. Up.; ते (नामरूपे) यदंतरा तद् ब्रह्म Ch. Up.; अंतरा त्वां च मां च कमंडलुः Mbh.; rarely with loc.; सुमंत्रस्य बभूवात्मा चक्रयोरिव चांतरा Rām.; पादयोः शकटं च कुरंतरोरा-बुलूखलं Rām. (b) Through; तिरस्कारिणमंतरा *ibid.* (c) During; अंतरा कथां S. D. (d) Without, except; न च प्रयोजनमंतरा चाणक्यः स्वप्नेपि चेष्टते Mu. 3. -**Comp.** -अंसः the space between the shoulders, breast; अथ *से अभिमृश्य जपति Sat. Br. -भवदेहः -भवसत्त्वं the soul or embodied soul existing between the two stages of death and birth (ये मरणजननयोरंतराले स्थितः प्राणी सौतराभवसत्त्वः). -दिश see अंतरदिश. -भरः Ved. bringing into the midst or procuring Rv. 8. 32. 12. -वेदिः -दी f. 1. a veranda resting on columns, porch, portico. -2. a kind of wall R. 12. 93. -शृंगं *ind.* between the horns.

अंतरेण *ind.* 1 (Used as a preposition with acc. P. II. 3. 4 अंतरांतरेण युक्ते) (a) Except, without, leaving; हरिमंतरेण न सुखं Sk.; क इदानीं सहकारमंतरेण पल्लवितामतिमुक्ततां सहते S. 3; क्रियांतरांतरायमंतरेण आर्यं द्रष्टुमिच्छामि Mu. 3 without interfering with any other duty; न राजापराममंतरेण प्रजास्वकालमृत्युश्चरति U. 2; मार्मिकः को मरदानामंतरेण मधुव्रतं Bv. 1. 117. (b) With regard or reference to, with respect to, about, towards, on account of; अथ भवतमंतरेण कीदृशोऽस्या दृष्टिरागः S. 2; तदस्या देवीं वसुमतीमंतरेण महदुपालभनं गतोऽस्मि S. 5; किं तु खलु मामंतरेण धितयति वैशंपायनः K. 178; चलितं नाम नाट्यमंतरेण कीदृशी मालविका M. 2 how M. is faring or progressing in the dance &c.; ततस्तथाभवतोऽविनयमंतरेण परिगृहीतार्था कृता देवी M. 4. (c) Within, inside, into (मध्ये). (d) Between, (उभयोर्मध्ये); त्वां मां चांतरेण क्रमंडलुः Mbh.; अंतरेण हवनीयं गार्हपत्यं

च Sat. Br.; अंतरेण स्तनौ वा भुवौ वा विशृज्यात् *ibid.*; Si. 3. 3. (e) During, amidst. -2 (Used as an adverb) (a) Between, amidst; यावद्वा भक्षिकायाः पथं तावानंतरेणावकाशः Sat. Br. (b) At heart, अंतरेण सुस्तिम्भा एषा Mk. 1.

अंतरालं, अंतरालकं [अंतरं व्यवधान-सीमां आराति गृह्णाति, आरा-क, रस्य लत्वं] 1 Intermediate space or region or time, interval; इद्रांतरालम K. 30; आस्यांतरालनिःसृतेन Dk. 143; दिङ्नामान्यंतराले P. II. 2. 26; दक्षिण-स्याः पूर्वस्याश्च दिशोरंतरालं दक्षिणपूर्वा Sk.; Si. 9. 2; पयोधरांतरालं K. 83; रागलज्जांतरालवर्तिभिरीक्षणविशेषैः Dk. 17, 143 half way betwixt love and bashfulness; प्रतिमानं प्रतिच्छाया गजदंतरालयोः Trik.; oft. used for 'room' or 'space' in general; वस्त-जनदक्षांतरालया राजचीच्या Dk. 150; भुवनांतरालविप्रकीर्णनं शाखासंचयेन K. 23, 162; अंतराले in midway, in the middle or midst; in the interval; बाष्पाभःपरिपतनोद्गमंतराले in the interval between the dropping down and starting up of tears U. 1. 31; Māl. 9. 14; अहमागच्छन्नंतराले महता सिंहेन अभिहितः Pt. 1; कचित्पुरुषमंतराल एवावलंब्य Dk. 15; न मयान्येन वांतराले दृष्टा Dk. 123. -2 Interior, inside, inner or middle part; छिद्रीकृतांतरालं Dk. 148; विषमीकृतांतरालया K. 223. -3 Mixed tribe or caste (संकीर्णवर्ण); वर्णानां सांतरालानां स सहाचार इष्यते. -**Comp.** -दिश f. the intermediate point of the compass, such as, north-east &c.

अंतरि 2 P. (अंतर+इ) 1 To go between, to stand in one's way, intervene to separate; रात्रेरेन तदंतरियात् Ait. Br. -2 To exclude from, to pass over, omit. -3 To disappear, see अंतरित below. (-अयति) To come or step between, interpose; दूर्वरक उपसृत्त्वं अंतरयति Mk. 2. (it may also mean, 'separates the two').

अंतर्या-रायः 1 An impediment, obstacle, hindrance, what stands in the way; स चेत् त्वमंतरायो भवसि द्युतो विधिः R. 3. 45, 14. 65; बह्वंतराययुक्तस्य धर्मस्य स्वरिता गतिः Pt. 3. 101; अस्य ते बाणपथवर्तिनः कृष्णसारस्य अंतरायौ तपस्विनौ संवृत्तौ S. 1 vl. standing in the way. -2 (In Vedānta) Hindrance to the concentration of mind which is said to be of four kinds, लय, विक्षेप, कषाय and रसास्वाद. -3 An in-